

Назарчук Олександр Миколайович

Еволюція парадигми міжсекторальної взаємодії в контексті оптимальної моделі для України

УДК 323.2(327)

DOI <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2024-4.12>

Назарчук Олександр Миколайович
кандидат історичних наук,
доцент кафедри політології
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка
вул. Володимирська, 60, Київ, Україна
ORCID: 0000-0002-2616-6020

У статті проаналізовано еволюцію поглядів на міжсекторальну взаємодію, її провідні парадигми, їх переваги та суперечності в контексті можливостей застосування як теоретичного підґрунтя для стимулювання сучасних форм міжсекторальної взаємодії в Україні.

Актуальність проблематики дослідження зумовлена важливістю ефективної міжсекторальної взаємодії в умовах глобальних загроз та повоєнної відбудови, а також євроінтеграційних прагнень України та необхідністю визначення її оптимальної вітчизняної моделі.

Мета статті – аналіз становлення і розвитку основних теоретичних моделей міжсекторальної взаємодії та визначення можливостей їх застосування в Україні.

Методи дослідження: для вивчення етапів еволюції концепції міжсекторальної співпраці застосовано історичний метод. В основі зіставлення різних моделей тристоронньої взаємодії лежить компаративний метод. SWOT-аналіз використано для визначення переваг та слабких сторін провідних європейських моделей співпраці держави, бізнесу і громадянського суспільства. Емпіричну базу дослідження склали соціологічні опитування та статистика щодо розвитку приватного та громадського секторів на сучасному етапі.

У результаті дослідження було визначено можливості застосування західноєвропейських парадигм неокорпоративізму та плюралізму для організації міжсекторальної взаємодії у пострадянських країнах, зокрема у вітчизняному контексті. З огляду на домінування держави у суспільних відносинах, слабкість громадського та приватного секторів через відсутність інституціоналізованих правил і процедур взаємодії, високий потенціал поляризації та конфліктності різних соціальних груп, неокорпоративізм соціал-демократичного зразка видається доцільнішим у адаптації на національному ґрунті.

Також вивчено перспективи та тенденції зміни парадигми в умовах кризи, зокрема мілітарної загрози та відкритої військової агресії. З'ясовано високий рівень інтеграції суспільства навколо припинення та подолання наслідків повномасштабного вторгнення, зростання ваги громадського сектору, проте ситуативного несистемного характеру.

Сформульовано рекомендації щодо оптимізації міжсекторальної взаємодії в Україні на сучасному етапі на засадах неокорпоративістської парадигми, а саме – розвиток державних ініціатив із залучення найвпливовіших акторів громадського та приватного сектору до ухвалення та реалізації владних рішень для досягнення спільних цілей та формування інтегрованих цінностей; стимулювання об'єднання зусиль організації одного спрямування, активізації грантової діяльності із залучення представників бізнесу до реалізації соціально важливих програм.

Ключові слова: міжсекторальна взаємодія, соціальне партнерство, тристороння співпраця, громадянське суспільство, неокорпоративізм, плюралізм.

Вступ. Поступ сучасного суспільства забезпечується, зокрема, завдяки наявності системної взаємодії держави, бізнесу та громадянського суспільства. Історично вона мала різні форми та напрями, еволюціонує від відвертого протистояння до консолідованої співпраці.

Нині ідейні витоки та концептуальні засади міжсекторальної взаємодії знову набувають актуальності в контексті можливості запозичити досвід побудови цивілізованих та ефективних відносин для пострадянських країн у короткий проміжок часу. Варто зазначити, що природне і поступове визрівання і кристалізація інтересів всіх груп суспільства, притаманне західному світу, для постсоціалістичного простору є майже неможливим або надто тривалим у часі з огляду на вплив авторитарних практик. Остаточне викорінення останніх зі сфери міжсекторальної взаємодії можливе лише завдяки свідомим зусиллям та наявності стратегії зближення і консолідації навколо європейських цінностей.

Джерельною базою статті є роботи класиків з неокорпоративізму [3, 5-8] і плюралізму [4], вітчизняних науковців [10, 11, 15], емпіричні дані у вигляді результатів соціологічних опитувань та статистики [9, 12]. Варто зазначити, що наукова розробка поняття міжсекторальної взаємодії ведеться, здебільшого в контексті конкретних сфер і галузей суспільного життя або економіки. Натомість, актуальною залишається потреба аналізу загальнотеоретичних моделей тристоронньої співпраці, особливо в світлі глобальних та регіональних викликів, що зумовлюють подальшу еволюцію досліджуваного концепту.

Мета і завдання. Тож метою статті є з'ясування оптимальної теоретичної моделі міжсекторальної взаємодії для вітчизняної політичної системи.

Її досягнення вимагає послідовного виконання наступних **завдань:**

– вивчення еволюції концепцій міжсекторальної взаємодії;

– визначення основних чинників та особливостей міжсекторальної взаємодії в Україні та можливостей застосування її сучасних парадигм;

– формулювання рекомендацій щодо оптимізації міжсекторальної взаємодії на сучасному етапі.

Методи дослідження. Для вирішення окреслених завдань доцільним видається застосування історичного методу для аналізу еволюції моделей міжсекторальної взаємодії, порівняльного – для зіставлення переваг і недоліків різних форм взаємодії, узагальнення – для виявлення оптимальної та найімовірнішої моделі для вітчизняної практики.

Результати дослідження. Історично першим різновидом міжсекторальної взаємодії є корпоративізм. Він здебільшого асоціюється з авторитарними режимами, які реалізували співпрацю за явного домінування держави та у її інтересах. Корпорації мали зобов'язання перед державою і були адміністративно залежні, що закріплювалось у нормативних документах. Формування нових асоціацій, прийом нових членів, призначення керівників вимагало наявності дозволу державних інститутів для їхньої роботи. Вочевидь, не маючи жодної самостійності, корпорації не мали змоги представляти альтернативні інтереси.

Яскравим прикладом державного корпоративізму вважають міжсекторальну взаємодію у міжвоєнних Італії, Греції, Португалії [6]. З певними модифікаціями корпоративізм був характерний і для СРСР. Тому його впливу зазнала і сучасна політична практика України, зокрема у створенні владою «кишенькових» громадських організацій, що покликані легітимізувати дії державних інститутів, забезпечити лише формальну участь народу в політичному процесі, обмежити неконтрольований вплив громадянського суспільства.

Більш сучасною парадигмою міжсекторальної взаємодії є неокорпоративістська європейська модель. У літературі на позначення такої форми взаємодії застосовують поняття соціальне партнерство або трипартизм (відносини в трикутнику «влада – бізнес – профспілки»). Варто зауважити, що відносини між секторами трансформувались у зв'язку з об'єктивними чинниками: зближенням економічної та політичної сфер, усвідомленням необхідності соціальної держави та забезпечення балансу інтересів.

За визначенням К. Шміттера, це форма представництва інтересів, за якої великі соціальні групи беруть участь у підготовці та здійсненні державної політики в обмін на лояльне ставлення до державної влади. На практиці вона передбачає формальні консультації між основними групами інтересів і державою, пряму участь у процесі прийняття рішень під патронатом держави [7].

Ця парадигма базується на ідеї взаємовідності відносин держави, бізнесу та інститутів

громадянського суспільства. У цьому трикутнику кожний елемент відіграє свою роль. Так, держава надає можливість участі конкретних організацій в ухваленні політичних рішень. Також вона забезпечує підтримку громадських ініціатив. Натомість, владні інститути очікують сприяння громадянського суспільства у реалізації владних рішень, підтримки легітимності органів влади в очах громадянськості, виконання деяких функцій соціального захисту [10].

Неокорпоративізм став одним з фундаментальних принципів західноєвропейських соціал-демократів, що відстоюють ідею ролі корпорацій як незалежних, рівноправних з державою суб'єктів політичного процесу, ідеологічного плюралізму, автономних, територіальних спілок, відкритих і конкурентних виборів. Внутрішня організація і процеси корпорації визнаються виключно її прерогативою. На практиці співпраця громадських організацій і держави означає укладання соціальних угод.

Окреслений вид міжсекторальної взаємодії Г. Лембрух називає ліберальним корпоративізмом та визначає його як «особливий тип участі великих організованих груп у виробленні державної політики» [5].

Варто відзначити, що соціал-демократи на міжнародному рівні визначають та переосмислюють основні засади своєї ідеологічної позиції. Відповідно, соціал-демократична парадигма міжсекторальної взаємодії динамічно розвивається, зокрема й у контексті воєнної агресії на території України і пандемії COVID-19 [13]. Зокрема, у резолюції Соціалістичного Інтернаціоналу підкреслювалось значення «досягнення широкого консенсусу» не лише між секторами суспільства, але й між представниками різних політичних сил, політичними акторами з метою стабілізації соціальної системи, подолання глобальних загроз і криз, сприяння економічній реконструкції [2].

Отже, неокорпоративізм є доволі популярною на сьогодні парадигмою і відображає цілком традиційну для західного світу ідею утилітаризму (корисності). Проте, вона має і недоліки. Наприклад, державний сектор залучає до співпраці лише найвпливовіші організації, чим утверджує їх домінуюче становище і закриває доступ для нових організацій до участі в управлінні. Наслідки такої взаємодії яскраво демонструє практика пострадянських країн. Це прагнення держави встановити контроль за цими організаціями та загалом підпорядкувати собі громадські ініціативи.

Цікава особливість неокорпоративізму впадає в око при його порівнянні з іншою моделлю міжсекторальної співпраці – плюралістичною [4]. Остання акцентує увагу на потребі стимулювання розвитку різноманітних груп інтересів та їх вільну, рівну

конкуренцію, горизонтальну комунікацію, що має визначальне значення в процесі співпраці. Зворотною стороною плюралізму є високий потенціал соціальних конфліктів.

Неокорпоративізм пропонує уникати суперництва громадських інститутів, надмірного радикалізму в суспільстві шляхом контролю за їх виникненням і чисельністю. В ідеалі у суспільстві мають сформуватись неконкурентні об'єднання, що доповнюють одне одного. Їхня співпраця будується на принципі «вертикальної стратифікації» та ієрархічного порядку [11, с. 43].

Недоліки кожної із моделей міжсекторальної взаємодії спонукають дослідників до їх подальшого переосмислення та доповнення. Доволі цікавою є концепція А. Сіароффа. Він застосовує до процесу міжсекторальної взаємодії поняття «інтеграція» на позначення функціональних ролей і моделей поведінки економічного управління соціальних партнерів на різних рівнях (наприклад, управління на організаційному рівні, переговори про заробітну плату у певній галузі і спільне формування національної політики в питаннях освіти, соціальної політики [8, р. 188].

Звертаючись до питання вибору оптимальної моделі міжсекторальної взаємодії для України звернемо увагу на доволі давні традиції побудови консенсусних відносин і соціально відповідального бізнесу. Для прикладу, меценатство українських підприємців [14] або кооперативний рух товариства «Просвіта» [15] XIX століття цілком можуть бути розглянуті як варіанти співпраці секторів суспільства.

На жаль, напрацьовані практики були повністю стерті в радянський період в умовах відсутності приватного сектора та повної залежності від держави громадського. Відповідно, у сучасній Україні утвердився гібридний характер міжсекторальної взаємодії. Формально вона відповідає всім демократичним стандартам. Фактично – зберігає низку авторитарних атрибутів, що доводять емпіричні дані.

По-перше, опозиційні громадські активісти досі не почуваяться безпечно через свою громадську діяльність. Так, за інформацією Центру прав людини ZMINA за 2021 рік зафіксовано 108 переслідувань громадських лідерів і це більше, ніж у попередні роки.

Найчастіше переслідувань зазнають активісти, які захищають права ЛГБТ (17 випадків), борються з корупцією (16) та захищають довкілля (11), протидіють незаконному будівництву (13). Їх залякують (27), пошкоджують їхнє майно (24), здійснюють фізичні напади (20). Потерпілі часто не отримують належної допомоги від правоохоронних органів, стикаються з відмовою у відкритті проваджень за своїми заявами, бездіяльністю слідства або зволіканням зі збором доказів [12].

В умовах повномасштабної війни громадські активісти постали перед загрозою фізичного знищення на тимчасово окупованих територіях. Це вказує на відсутність дієвих механізмів захисту громадського сектору від незаконного тиску і становить загрозу для повноцінної та рівноправної участі неурядових організацій у міжсекторальній співпраці.

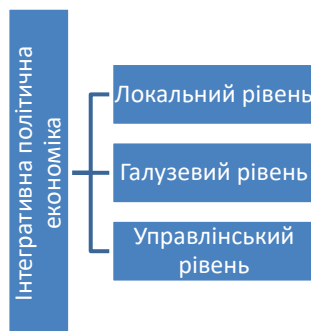

Рис. 1. Складено автором на основі джерела 8

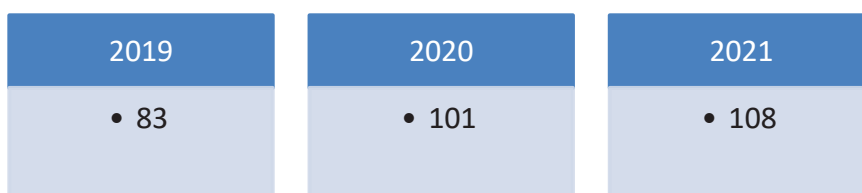

Рис. 2. Складено автором на основі джерела 12

По-друге, на ефективність громадського сектору істотно впливають джерела їхнього фінансування. За результатами опитування організацій, які були створені у період з 2022 року, 2/3 з них фінансуються за рахунок пожертв, членських та благодійних внесків. Наступні за масштабами фінансування є міжнародні гранти (21.6%) і доходи від власної економічної діяльності (15.3%) [1].

По-третє, великий бізнес (ФПГ) і досі відіграє суттєву роль у політичних процесах через неформальні патронажно-клієнтелістські практики, що ставить під сумнів автономність приватного сектору. Попри іміджеві та інвестиційні переваги ведення соціально відповідального бізнесу, підприємці лише декларують свої компанії соціально відповідальними. Проте, динаміка оприлюднення нефінансових звітів є доволі повільною: у 2012 році це робили лише 9% із 100 найбільших українських компаній, а у 2016 – 17% [9]. Тобто, держава на сьогодні все ж домінує у процесах тристоронньої співпраці.

Отже, з огляду на викладені особливості можемо проаналізувати можливості застосування класичних парадигм. Унаочнити переваги і недоліки у контексті їхнього застосування в Україні на сучасному етапі можна, представивши результати цієї складової дослідження у вигляді SWOT-аналізу.

Схема демонструє, що основною вадою плюралізму на вітчизняному ґрунті є і без того поляризований характер українського суспільства. Наявність та стимулювання політичними силами і медіа крайнього плюралізму, суперечки щодо вектору політичного розвитку, конфлікт старих і нових політичних цінностей неодноразово ставали причиною соціальних розколів. Тому реалізація плюралістичної моделі взаємодії видається дещо проблематичною.

Водночас, небезпека авторитарного домінування держави у неокорпоративізмі є значною загрозою для пострадянських країн, де основні механізми та цінності демократичної взаємодії лише формуються. В Україні, попри значний поступ у розвитку громадського сектору, все ще наявні такі проблеми як прагнення владних інститутів використовувати громадські організації для

маніпуляцій громадською думкою, легітимації влади, лобіювання власних інтересів.

До цього додамо, що кризові ситуації часто провокують радикалізацію суспільних настроїв і вимагають швидких рішень. Тобто, в умовах війни і повоєнної відбудови доцільніше виглядає застосування переваг корпоративізму. При цьому підкреслимо, що неокорпоративістська модель міжсекторальної взаємодії в жодному разі не передбачає домінування одного з трьох секторів.

Висновки. Таким чином, сучасне розуміння міжсекторальної взаємодії акцентує увагу на рівноправності всіх партнерів, багаторівневості співпраці, розумінні спільної вигоди для всіх сторін та інтересів із досягнення цілей сталого розвитку, добровільність, відкритість та прозорість роботи секторів суспільства. Ці принципи є фундаментальними для усіх демократичних моделей, незалежно від їх концептуальної основи. Водночас, кожна з провідних західних моделей (корпоративізм і плюралізм) не є універсальною і має як свої переваги, так і суперечності. Тому вибір пріоритетної вітчизняної моделі взаємодії влади і громадянського суспільства має базуватись на ідеї досягнення політичної стабільності, інтеграції суспільства, ефективного представництва інтересів.

З огляду на численні маловпливові організації, відсутність сталих традицій взаємодії, слабкість приватного і громадського секторів в Україні найімовірнішим видається застосування для оптимізації міжсекторальної співпраці моделі соціал-демократичного неокорпоративізму. При цьому його позитивний потенціал реалізуватиметься лише за умови усталених та загальноновизнаних правил співпраці, що перешкоджатиме наростанню авторитарних тенденцій, зокрема домінування інтересів та впливу держави.

Пріоритетними завданнями з реалізації сучасного демократичного корпоративізму є розвиток державних ініціатив із залучення найвпливовіших акторів громадського та приватного сектору до ухвалення та імплементації владних рішень, стимулювання інтеграції та укрупнення організацій одного спрямування, активізації фандрайзингової діяльності для залучення представників бізнесу до реалізації соціально важливих програм.

Схема «Моделі міжсекторальної взаємодії»

Плюралізм	Неокорпоративізм
<ul style="list-style-type: none"> • <i>S: відображає різноманітні суспільні інтереси; артикулює всі наявні потреби.</i> • <i>W: розділяє суспільство на дрібні групи; уповільнює процес ухвалення рішень.</i> • <i>O: формування і відображення багатоманітності думок і поглядів.</i> • <i>T: посилення соціальних конфліктів і поляризація суспільства.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>S: відображає провідні найвпливовіші суспільні інтереси; стимулює становлення впливових неурядових організацій.</i> • <i>W: не сприяє розвитку альтернативних думок і поглядів;</i> • <i>O: стабільність міжсекторальних зв'язків, ефективність ухвалення рішень;</i> • <i>T: домінування держави; авторитарні тенденції.</i>

Складено автором

ЛІТЕРАТУРА:

1. 77% громадських організацій допомагають ЗСУ, але прагнуть поступово повертатися до основних напрямів діяльності – результати дослідження. Детектор медіа. 21 лютого 2023. https://cs.detector.media/community/texts/185203/2023-02-21-77-gromadskykh-organizatsiy-dopomagayut-zsu-ale-pragnut-postupovo-povertatysya-do-osnovnykh-napryamiv-diyalnosti-rezultaty-doslidzhennya
2. Declaration on Haiti Meeting of the SI Committee for Latin America and the Caribbean, La Romana, Dominican Republic, 3-4 June 2022. URL: <https://www.socialistinternational.org/committees/latin-america-and-the-caribbean/>
3. Baccaro, L. (2003). What is Alive and What is Dead in the Theory of Corporatism. *British journal of industrial relations*, 41(4), 683-706.
4. Dahl, R. A. (2023). *A preface to economic democracy* (Vol. 28). Univ of California Press.
5. Lehbruch, G. (2003). Liberal corporatism and party government. *Verhandlungsdemokratie: Beiträge zur vergleichenden Regierungslehre*, 68-102.
6. Molina, O., & Rhodes, M. (2002). Corporatism: The past, present, and future of a concept. *Annual review of political science*, 5(1), 305-331.
7. Schmitter, P. C. (1974). Still the century of corporatism? *The Review of politics*, 36(1), 85-131.
8. Siaroff, A. (1999). Corporatism in 24 industrial democracies: Meaning and measurement. *European Journal of Political Research*, 36(2), 175-205.
9. Біла, С.О. Соціальна відповідальність бізнесу. Велика українська енциклопедія. URL: https://vue.gov.ua/Соціальна_відповідальність_бізнесу
10. Гапоненко, В. А. Система інституційних чинників політичної демократизації в Україні: монографія. Київ: КНЕУ, 2020. 311, [1] с.
11. Іванова, І. І. Підходи до аналізу неокорпоративізму в сучасній політичній науці. *Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна, серія „Питання політології”*. 2015. Вип. 28. С. 42-48.
12. Матяш, Т. У 2021 році в Україні сталося 108 випадків переслідування активістів, майже половина – в Києві. LB. https://lb.ua/society/2022/02/04/504717_2021_rotsi_ukraini_stalosya_108.html
13. Назарчук, О. (2023). Соціалістичний Інтернаціонал в системі міжнародних відносин 2022 року: аналіз діяльності та геополітичне значення. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Політичні науки та публічне управління*, (5(65), 28-37. [https://doi.org/10.32689/2523-4625-2022-5\(65\)-5](https://doi.org/10.32689/2523-4625-2022-5(65)-5)
14. Ніколаєва, Т. М. (2014). Добročинність українського бізнесу в другій половині ХІХ–на початку ХХ ст. у розвитку початкової освіти. *Історичний архів*, (13), 86-94.
15. Рейтерович, І. В., & Пухкал, О. Г. (2013). Особливості формування соціально відповідального бізнесу в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*, (10), 131-134.
- community/texts/185203/2023-02-21-77-gromadskykh-organizatsiy-dopomagayut-zsu-ale-pragnut-postupovo-povertatysya-do-osnovnykh-napryamiv-diyalnosti-rezultaty-doslidzhennya/ [in Ukrainian].
2. Declaration on Haiti Meeting of the SI Committee for Latin America and the Caribbean, La Romana, Dominican Republic, 3-4 June 2022. URL: <https://www.socialistinternational.org/committees/latin-america-and-the-caribbean/>
3. Baccaro, L. (2003). What is Alive and What is Dead in the Theory of Corporatism. *British journal of industrial relations*, 41(4), 683-706.
4. Dahl, R. A. (2023). *A preface to economic democracy* (Vol. 28). Univ of California Press.
5. Lehbruch, G. (2003). Liberal corporatism and party government. *Verhandlungsdemokratie: Beiträge zur vergleichenden Regierungslehre*, 68-102.
6. Molina, O., & Rhodes, M. (2002). Corporatism: The past, present, and future of a concept. *Annual review of political science*, 5(1), 305-331.
7. Schmitter, P. C. (1974). Still the century of corporatism? *The Review of politics*, 36(1), 85-131.
8. Siaroff, A. (1999). Corporatism in 24 industrial democracies: Meaning and measurement. *European Journal of Political Research*, 36(2), 175-205.
9. Bila, S.O. Sotsialna vidpovidalnist biznesu. [Social responsibility of business]. *Velyka ukrainska entsyklopediia*. URL: https://vue.gov.ua/Sotsialna_vidpovidalnist_biznesu
10. Haponenko, V. A. Systema instytutsiinykh chynnykyv politychnoi demokratyzatsii v Ukraini: monohrafiia. [The system of institutional factors of political democratization in Ukraine]. Kyiv: KNEU, 2020. 311, [1] c. [in Ukrainian].
11. Ivanova, I. I. Pidkhody do analizu neokorporativizmu v suchasni politychnii nauksi. [The approaches to analysis of new corporatism in modern political science]. *Visnyk KhNU imeni V. N. Karazina, seriia „Pytannia politolohii”*. 2015. Vyp. 28. S. 42-48. [in Ukrainian].
12. Matiash, T. U 2021 rotsi v Ukraini stalosia 108 vypadkiv peresliduvannia aktyvistiv. [In 2021 there was 108 accidents of persecution of activists]. LB. https://lb.ua/society/2022/02/04/504717_2021_rotsi_ukraini_stalosya_108.html [in Ukrainian].
13. Nazarchuk, O. (2023). Sotsialistychnyi Internatsional v systemi mizhnarodnykh vidnosyn 2022 roku: analiz diialnosti ta heopolitychne znachennia. [The Socialist International in the system of international relations in 2022: analysis of activity and geopolitical significance]. *Naukovi pratsi Mizhrehionalnoi Akademii upravlinnia personalom. Politychni nauky ta publichne upravlinnia*, (5(65), 28-37. [https://doi.org/10.32689/2523-4625-2022-5\(65\)-5](https://doi.org/10.32689/2523-4625-2022-5(65)-5) [in Ukrainian].
14. Nikolaieva, T. M. (2014). Dobročynnist ukrainskoho biznesu v druhii polovyni KhKh–na pochatku KhKh st. u rozvytku pochatkovoї osvity. [Charity of Ukrainian business in the second half of the 19th and early 20th centuries. in the development of primary education]. *Istorychnyi arkhiv*, (13), 86-94. [in Ukrainian].
15. Reiterovych, I. V., & Pukhkal, O. H. (2013). Osoblyvosti formuvannia sotsialno vidpovidalnoho biznesu v Ukraini. Investysii: praktyka ta dosvid, [Peculiarities of the formation of socially responsible business in Ukraine]. (10), 131-134. [in Ukrainian].

REFERENCES:

1. 77% hromadskykh orhanizatsii dopomahaiut ZSU, ale prahnut postupovo povertatysya do osnovnykh napriamiv diialnosti. Detektor media. [77% civil organizations help AFU but try to slowly return to main directions of activity]. 21 liutoho 2023. <https://cs.detector.media/>

The evolution of the paradigm of intersectoral interaction in the context of the optimal model for Ukraine

Nazarchuk Oleksandr Mykolajovych

PhD of History Science,
Associate Professor at the Department
of Political Science
Taras Shevchenko Kyiv National
University
Volodymyrska str., 60, Kyiv, Ukraine
ORCID: 0000-0002-2616-6020

The article analyzes the evolution of views on intersectoral interaction, its leading paradigms, their advantages and contradictions in the context of the possibilities of application as a theoretical basis for stimulating modern forms of intersectoral interaction in Ukraine.

The relevance of the research issues is determined by the importance of effective cross-sectoral interaction in the conditions of global threats and post-war reconstruction, as well as Ukraine's European integration aspirations and the need to determine its optimal domestic model.

The purpose of the article is to analyze the formation and development of the main theoretical models of intersectoral interaction and to determine the possibilities of their application in Ukraine.

Research methods: the historical method was used to study the stages of evolution of the concepts of intersectoral cooperation. Comparison of different models of tripartite interaction is based on the comparative method. SWOT analysis was used to determine the strengths and weaknesses of the leading European models of cooperation between the state, business and civil society. The empirical basis of the research was made up of sociological surveys and statistics on the development of the private and public sectors at the current stage.

As a result of the study, the possibilities of applying the Western European paradigms of neocorporatism and pluralism for the organization of intersectoral interaction in the post-Soviet countries, in particular in the domestic context, were determined. Given the dominance of the state in social relations, the weakness of the public and private sectors due to the lack of institutionalized rules and procedures for interaction, the high potential for polarization and conflict between different social groups, neo-corporatism of the social-democratic model appears to be more expedient in adaptation on a national basis.

The prospects and trends of the paradigm shift in the conditions of crisis, in particular military threat and open military aggression, were also studied. A high level of integration of society around the termination and overcoming of the consequences of a full-scale invasion, the growing importance of the public sector, however of a situational non-systemic nature, was revealed.

Recommendations for optimizing intersectoral interaction in Ukraine at the current stage are formulated on the basis of the neo-corporatist paradigm, namely, the development of state initiatives to involve the most influential actors of the public and private sectors in the adoption and implementation of authoritative decisions to achieve common goals and form integrated values; stimulating the unification of efforts of organizations of the same direction, intensification of grant activities to attract business representatives to the implementation of socially important programs.

Key words: *intersectoral interaction, social partnership, tripartite cooperation, civil society, neocorporatism, pluralism.*